

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 183g/2024

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul
69 alin. (2) din Codul administrativ

(obligația autorității publice de a iniția o procedură administrativă)

CHIȘINĂU

3 aprilie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 17 septembrie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 3 aprilie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 69 alin. (2) din Codul administrativ, ridicată de Uniunea Avocaților din Moldova, în dosarul nr. 3a-1039/2023, pendinte la Curtea de Apel Centru.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători ai Curții de Apel Centru format din dnii Ghenadie Mîra și Grigore Dașchevici și dna Angela Bostan, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 24 ianuarie 2022, dl Ion Caracuian a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților din Moldova prin care a solicitat constatarea nesoluționării în termenul legal a cererii privind admiterea în profesia de avocat și obligarea Uniunii Avocaților din Moldova la emiterea actului administrativ favorabil.

4. Printr-o hotărâre din 29 martie 2023, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis cererea depusă de către dl Ion Caracuian.

5. Uniunea Avocaților din Moldova a contestat hotărârea primei instanțe la instanța de apel. În procesul examinării cauzei la Curtea de Apel Centru, Uniunea Avocaților din Moldova a formulat o cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate a textului „Aceași regulă se aplică și în cazul nesoluționării unei cereri în termen legal” din articolul 64 alin. (2) și a articolului 69 alin. (2) din Codul administrativ.

6. Printr-o încheiere din 3 septembrie 2024, un complet de judecători ai Curții de Apel Centru a acceptat parțial cererea, a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 69 alin. (2) din Codul administrativ și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 6

Separarea și colaborarea puterilor

„În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 52

Dreptul de petiționare

„(1) Cetățenii au dreptul să se adreseze autorităților publice prin petiții formulate numai în numele semnatarilor.

(2) Organizațiile legal constituite au dreptul să adreseze petiții exclusiv în numele colectivelor pe care le reprezintă.”

Articolul 53

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

„(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.”

8. Prevederile relevante al Codului administrativ, adoptat prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018, sunt următoarele:

Articolul 69

Inițierea procedurii administrative

„[...]”

(2) În cazul depunerii unei petiții, autoritatea publică este obligată să inițieze o procedură administrativă.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul excepției menționează că articolul 69 alin. (2) din Codul administrativ nu stabilește cum trebuie să fie calculat termenul pentru îndeplinirea procedurii administrative în situația în care autoritatea publică competentă nu este funcțională sau în situația în care, din motive neimputabile acesteia, nu poate să-și desfășoare activitatea. În aceste

cazuri, deși autoritatea publică nu poate să-și îndeplinească competențele și să examineze cererea care-i este adresată, legea stabilește că nesoluționarea acesteia în termen de 30 de zile se consideră ca respingere a cererii.

10. În acest context, autorul susține că prevederile contestate încalcă articolele 6, 23, 52 și 53 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a articolului 69 alin. (2) din Codul administrativ, ține de competența Curții Constituționale.

13. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte în proces. Astfel, Curtea constată că sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

14. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 69 alin. (2) din Codul administrativ. Aceste prevederi nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

15. Curtea observă că litigiul principal își are originea într-o cerere de admitere în profesia de avocat depusă la Uniunea Avocaților din Moldova la 24 ianuarie 2022. Cererea se bazează pe prevederile articolului 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură, în redactarea de la data depunerii ei. Curtea constată că acțiunea în contencios administrativ a reprezentat o reacție a reclamantului la nesoluționarea în termen legal a cererii de a accede în profesia de avocat. Sub acest aspect, potrivit articolului 69 alin. (2) din Codul administrativ, în cazul depunerii unei petiții, autoritatea publică este obligată să inițieze o procedură administrativă. Astfel, Curtea admite că instanța de judecată ar putea aplica prevederile contestate în cauza pe care o examinează.

16. Autorul excepției susține că prevederile atacate încalcă articolele 6 (*separația și colaborarea puterilor*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 52 (*dreptul de petiționare*) și 53 (*dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică*).

17. În Decizia de inadmisibilitate nr. 142 din 26 octombrie 2023, în care a examinat o problemă similară cu cea afirmată în prezenta cauză, Curtea a notat, la § 29, că în vederea realizării sarcinilor pentru care au fost constituite, autoritățile administrative posedă o serie de competențe. Ca regulă generală, cel căruia i s-a atribuit o competență este obligat să o exercite. La același paragraf, Curtea a precizat, de asemenea, că este importantă efectuarea unei distincții între o competență și un drept, pentru că nimeni nu este obligat, cu unele excepții, să exercite un drept. În schimb, oricine posedă o competență de a presta un serviciu public în sistemul de drept public, ca organ sau ca funcționar al statului, este obligat să o exercite.

18. La § 33 din Decizia menționată mai sus, Curtea a analizat afirmația autorului sesizărilor potrivit căreia legea nu ar reglementa situația în care autoritatea administrativă (*e.g.* Comisia de licențiere a profesiei de avocat

etc.) s-ar afla, din motive neimputabile ei, în imposibilitatea de a-i oferi titularului unui drept/semnatarului unei cereri o soluție în termenul legal și a subliniat că justițiabilii sunt în drept să pretindă ca Uniunea Avocaților din Moldova și comisiile acesteia să fie funcționale (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 149 din 15 noiembrie 2022, § 35), inclusiv să se convoace în ședințe, să examineze cereri sau demersuri și să adopte hotărâri în termenele prevăzute de lege. O eventuală lacună în funcționalitatea unui organ nu poate servi ca motiv pentru nerespectarea unui drept legal. Curtea a făcut trimitere în acest sens la jurisprudența Curții Europene din cauza *Gavrilova și alții v. Rusia*, 16 martie 2021, §§ 74, 79, 83-87, în care s-a reținut că, potrivit principiului „bunei guvernări”, autoritățile statului trebuie să acționeze cu diligență și în timp util. Reclamanții care nu au nicio vină nu ar trebui să suporte consecințele unei situații care este imputabilă exclusiv sistemului național, erorilor sau omisiunilor autorităților.

19. Așadar, având în vedere jurisprudența sa anterioară și jurisprudența în materie a Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și faptul că nu există niciun motiv pentru reconsiderarea propriei jurisprudențe, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă.

20. Prin urmare, pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 69 alin. (2) din Codul administrativ, ridicată de Uniunea Avocaților din Moldova, în dosarul nr. 3a-1039/2023, pendinte la Curtea de Apel Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 3 aprilie 2025

DCC nr. 36

Dosarul nr. 183g/2024